

Risku pārvaldības politika

Ievads

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Radio" (turpmāk – Latvijas Radio) apņemas nodrošināt efektīvu risku pārvaldības politiku, lai identificētu, novērtētu, vadītu un kontrolētu potenciāli negatīvos notikumus vai situācijas, kas var ietekmēt Latvijas Radio darbību un stratēģisko mērķu sasniegšanu. Šī Risku pārvaldības politika ir izstrādāta, lai nodrošinātu pārliecību par Latvijas Radio ilgtspējību un stabilitāti.

Risku pārvaldības politikā ietvertie principi atbilst labas pārvaldības praksei un Latvijas Republikā spēkā esošajiem tiesību aktiem.

1. Risku pārvaldības pamatprincipi:

- 1.1. integrēts un nepārtraukts procesu kopums – risku pārvaldība ir neatņemama lēmumu sagatavošanas un pieņemšanas sastāvdaļa, kas pastāvīgi notiek visos Latvijas Radio pārvaldības līmeņos, sākot ar stratēģijas izstrādi un ieviešanu, līdz ikdienas operatīvajai darbībai;
- 1.2. samērīgums – Latvijas Radio resursus risku pārvaldīšanai izmanto efektīvi un samērojami ar risku nozīmīgumu (izdevumu samērīgums pret iespējamām zaudējumiem riska iestāšanās gadījumā);
- 1.3. atklātums un darbinieku līdzdalība – Latvijas Radio motivē darbiniekus atklāt potenciālos riskus, risku iespējamības noklusēšana nav atbalstāma rīcība;
- 1.4. operatīvitate – risku pārvaldībā Latvijas Radio regulāri un savlaicīgi seko ārējās un iekšējās vides izmaiņām un notikumiem;
- 1.5. preventīva rīcība – pirms jaunu darbību uzsākšanas, pakalpojumu vai funkciju nodošanas ārpalpojuma sniedzējiem vai citu būtisku izmaiņu īstenošanas Latvijas Radio tiek veikta risku izvērtēšana;
- 1.6. piesardzība – uzņemoties riskus, Latvijas Radio saglabā ilgtermiņa spēju īstenot uzņēmumam noteiktos mērķus un uzdevumus. Latvijas Radio neuzņemas pārlietu augstus riskus, tāpat riski netiek novērtēti nepamatoti zemu;
- 1.7. pietiekama risku informācija – risku pārvaldībā tiek izmantota visa pieejamā vēsturiskā, aktuālā un paredzamā nākotnes informācija;
- 1.8. izpratnes veicināšana – tiek veikta regulāra darbinieku izglītošana un sapratnes veicināšana par riskiem un to pārvaldīšanu.

2. Risku pārvaldības politikas mērķi:

- 2.1. identificēt potenciālos riskus, kas var ietekmēt Latvijas Radio darbību;
- 2.2. novērtēt risku ietekmi un noteikt prioritātes;
- 2.3. izstrādāt pasākumus risku mazināšanai un/vai novēršanai;
- 2.4. veikt nepieciešamās darbības risku vadības uzraudzībai un regulārai risku pārskatīšanai;
- 2.5. noteikt atbildību par risku pārvaldību;
- 2.6. noteikt ziņošanas un informēšanas kārtību.

3. Risku pārvaldības process

3.1. Risku identifikācija

Latvijas Radio veic regulāru risku identifikācijas procesu, kurā tiek ņemti vērā iespējamie riski, kas var ietekmēt Latvijas Radio darbību. Risku identifikācija notiek gan iekšēju, gan ārēju faktoru analīzes ietvaros, t.sk. ņemot vērā aktuālos notikumus, civilās aizsardzības, katastrofu draudus un valsts apdraudējuma līmeni, tendences mediju nozarē u.c.

Latvijas Radio izdala šādas būtiskākās risku grupas stratēģisko, operacionālo, atbilstības un finanšu risku jomās:

- 3.1.1. sabiedrības uzticība un reputācija;
- 3.1.2. krīžu pārvaldība;
- 3.1.3. darbības nepārtrauktība, t.sk. kiberdrošība;
- 3.1.4. fiziskās drošības vadība;
- 3.1.5. infrastruktūras riski;
- 3.1.6. konkurence un tehnoloģiju riski;
- 3.1.7. personāls;
- 3.1.8. nekvalitatīvu plānošanas dokumentu riski;
- 3.1.9. regulatīvie, juridiskie un atbilstības riski;
- 3.1.10. finanšu stabilitāte un prognozējamība;
- 3.1.11. politiskā spiediena risks.

3.2. Risku analīze un novērtēšana

Pēc risku identifikācijas Latvijas Radio veic rūpīgu risku novērtēšanu. Novērtējumā tiek ņemtas vērā risku ietekmes un varbūtības pakāpes, lai noteiktu to prioritāti un svarīgumu.

Risku analīzei un prioritizācijai tiek izmantota ISO risku jeb 5x5 matrica, nosakot riska nozīmīguma pakāpi (ļoti augsta, augsta, vidēja vai zema), veicot relatīvās ietekmes un relatīvās iespējamības novērtējumu.

Formula risku kartējumam:

$$\text{Relatīvā ietekme} \times \text{Relatīvā iespējamība} = \text{Riska nozīmīgums}$$

Pielietojamās matricas paraugs:

Relatīvā ietekme					
5					
4					
3					
2					
1					
	1	2	3	4	5

Relatīvā iespējamība

Risku novērtējuma skaidrojums:

Ļoti nozīmīgs risks (sarkanā zona, 15 – 25 punkti). Šajā zonā uzskaitītie riski tiek kategorizēti kā augstās prioritātes, kas ir kritiski svarīgi Latvijas Radio darbībai un var radīt ievērojamus zaudējumus.

Nozīmīgs risks (oranžā zona, 9 – 14 punkti). Šajā zonā uzskaitītie riski tiek uzraudzīti un ir izstrādātas risku samazināšanas procedūras. Šie riski var radīt lielus zaudējumus un ietekmēt Latvijas Radio darbību, var iestāties salīdzinoši bieži, bet to sekas nav tik postošas kā pirmajā prioritātē.

Vidējs risks (dzeltenā zona, 5 – 8 punkti). Arī šajā zonā uzskaitītie riski tiek uzraudzīti, un tiem ir izstrādātas risku samazināšanas procedūras. Tomēr šie riski ir vērtēti kā mazāk kritiski, salīdzinot ar pirmajām divām kategorijām. To sekas Latvijas Radio nav tik ievērojamas, bet risku iestāšanās varbūtība ir relatīvi augsta.

Zems risks (zaļā zona, 0 – 4 punkti). Šajā zonā uzskaitītie riski norāda uz risku jomām, kas tiek sistemātiski mazināti un novērsti, tiek veikti preventīvie pasākumi. Risku varbūtība pastāv, to iestāšanās sekas tiek vērtētas kā nenozīmīgas.

3.3. Risku mazināšanas un kontroles pasākumu plānošana un īstenošana

Pēc risku novērtēšanas Latvijas Radio izstrādā risku pārvaldības iekšējo regulējumu – Risku vadības plānu u.c. dokumentus pēc nepieciešamības. Risku vadības plāns ietver pasākumus, kas nepieciešami risku mazināšanai, novēršanai un pārvaldībai. Tiek noteikti atbildīgie darbinieki un termiņi, lai uzraudzītu pasākumu ieviešanu un to efektivitāti.

3.4. Risku pārvaldības procesa uzraudzība un pārskatīšana

Stratēģisko, operacionālo, atbilstības un finanšu risku pārvaldībai tiek noteiktas atbildīgās personas, kas pastāvīgi veic risku monitorēšanu, jaunu risku identificēšanu, novērtēšanu, preventīvo pasākumu plānošanu, ziņojumu gatavošanu u.c. Risku vadības grupas personālsastāvu apstiprina ar valdes rīkojumu. Risku vadības grupas vadītājs tiek noteikts par Latvijas Radio risku pārvaldnieku. Risku vadības grupas dalībnieki, atbilstoši kompetencei, veic risku identificēšanu, analīzi un novērtēšanu, nosakot risku vērtību, kā arī sniedz priekšlikumus risku pārvaldībai – mazināšanai un novērtēšanai.

Risku pārvaldības plāns tiek pārskatīts un aktualizēts pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā vienu reizi kalendārā gada laikā.

4. Risku pārvaldībā iesaistītās puses un to atbildība

4.1. Latvijas Radio valde:

- 4.1.1. izveido visaptverošu risku pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmu, veicinot risku vadības kultūru, izpratni un ievērošanu visos līmeņos;
- 4.1.2. apstiprina Risku pārvaldības politikas projektu un iesniedz to apstiprināšanai padomei;
- 4.1.3. apstiprina risku pārvaldības iekšējos normatīvos dokumentus;
- 4.1.4. nodrošina risku pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmas darbību, pārskatot tās atbilstību un efektivitāti. Nodrošina risku pārvērtēšanu ne retāk kā reizi gadā, pievēršot uzmanību iepriekšējā perioda faktiskajām izmaiņām, kļūdām, konstatētajām neatbilstībām vai risku iestāšanās gadījumiem, ārējā revidenta norādēm, trauksmes cēlēju vai uzraugošo institūciju ziņojumiem u.c.;
- 4.1.5. nodrošina nepieciešamo resursu piešķiršanu risku pārvaldībai un pārliecinās par resursu pietiekamību;
- 4.1.6. reizi gadā iesniedz izskatīšanai Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei ziņojumu par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, risku vadības pasākumiem un risku pārvaldības politikas īstenošanu.

4.2. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome:

- 4.2.1. apstiprina Risku pārvaldības politiku;
- 4.2.2. pārrauga risku pārvaldības sistēmas darbību;
- 4.2.3. pēc valdes priekšlikuma nosaka būtiskāko risku apetītes (risku kopumu, ko uzņēmums ir gatavs pieņemt, lai sasniegtu darbības mērķus) robežas;
- 4.2.4. reizi gadā izskata valdes iesniegto ziņojumu par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, risku vadības pasākumiem un risku pārvaldības politikas īstenošanu.

4.3. Risku vadības grupas vadītājs – risku pārvaldnieks:

- 4.3.1. pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi gadā sasauca Risku vadības grupu, pārskatot Risku pārvaldības politiku un nepieciešamības gadījumā sagatavojot priekšlikumus Risku pārvaldības politikas labojumiem;
- 4.3.2. koordinē un organizē risku pārvaldības aktivitātes struktūrvienībās, tajā skaitā atkārotu risku identificēšanu un novērtēšanu, nodrošinot risku vadības procesa norisi un nepārtrauktību;
- 4.3.3. pārbauda identificēto risku sarakstu un risku novērtējumu, objektīvi izvērtē identificētos riskus un to vērtējumus un nekavējoties ziņo valdei par identificētiem kritiskiem riskiem;
- 4.3.4. sagatavo un iesniedz izskatīšanai Risku vadības grupai ziņojumu par risku īpašnieku veikto darbības risku novērtējumu un noteiktajiem risku mazināšanas un kontroles pasākumiem;
- 4.3.5. sagatavo informāciju publicēšanai Latvijas Radio tīmekļa vietnē par paredzamiem riska faktoriem.

4.4. Darbinieki:

- 4.4.1. veic risku pārvaldību savas kompetences un noteikto procesu un noteikumu ietvaros;
- 4.4.2. savlaicīgi ziņo tiešajam vadītājam par jauna riska identificēšanu savā darbā, riska notikuma iestāšanos un konstatētajiem trūkumiem risku kontrolēs un/ vai risku pārvaldības procesā.

5. Risku pārvaldības politikas spēkā stāšanās

Risku pārvaldības politika ir spēkā no dienas, kad to ir apstiprinājusi Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome.

6. Saistītie dokumenti

Risku pārvaldības ietvaros Latvijas Radio rīkojas saskaņā ar citām Latvijas Radio politikām un/vai vadlīnijām, t.sk.:

- 6.1. Interesu konflikta un korupcijas risku novēršanas politika;
- 6.2. Latvijas Radio grāmatvedības organizācijas metodika;
- 6.3. Latvijas sabiedrisko mediju redakcionālās vadlīnijas;
- 6.4. Latvijas Radio Rīcības un ētikas kodekss;
- 6.5. Latvijas Radio IT drošības politika;
- 6.6. Darbības nepārtrauktības plāns Latvijas Radio darbības nodrošināšanai valsts apdraudējuma gadījumā.